

NERDRUMSHAGEN BARNEHAGE

PEDAGOGISK VIRKSOMHETSPLAN

2020-2025

INNHold	SIDE
1.0 Førende dokumenter -barnehagens organisering	2
2.0. Organisasjonsutvikling	5
3.0. Fokusområder	10
3.1. Lek med entusiasme	10
3.2. Livsmestring og helse	12
3.3. Språkets magi	13
3.4. ASK -alternativ, supplerende kommunikasjon	14
3.5. Vennskap og inkludering	15
4.0. Visjon og grunnleggende verdier	18
5.0. Barnehagens formål og innhold	20
6.0. Overganger	22
7.0 Progresjon	25
8.0. Tidlig innsats og Tverrfaglig samarbeid	28

1.0. Førende dokumenter -barnehagens organisering

Nerdrumshagen barnehage AS ble startet i 2008, og eies og drives av Nerdrum vel. Barnehagen drives etter *lov om barnehager* med forskrifter. Vår barnehage skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi.

Å bidra til at alle barn som går i barnehagen får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet, og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.

Barnehagene i Norge er lagt under Kunnskapsdepartementet, og er dermed første leddet i utdanningssystemet. Samtidig som vi er en del av det helhetlige utdanningssystemet, er det viktig for oss å ha fokus på barnehagens egenart som en omsorgs -og læringsarena, med eget lovverk og Rammeplan.

Virksomhetsplanen bygger på:

Lov om barnehager

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barnehageloven/id115281/>

Rammeplan for barnehager (2017)

<file:///C:/Users/dagli/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/IE/KI000GOZ/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

Nerdrumshagen barnehage AS sine vedtekter

<http://nerdrumshagen.barnehage.no/Innhold/Nyhet/61693>

Virksomhetsplanen har flere funksjoner:

- Arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst uttalt retning.
- Utgangspunkt for foresattes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen.
- Grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen
- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foresatte, politikere, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet:

Pedagogene og daglig leder har et særlig ansvar for planlegging, gjennomføring, vurdering og utvikling av barnehagens oppgaver og innhold. De har også ansvar for å veilede det øvrige personalet til felles forståelse av barnehagens ansvar og oppgaver.

Rammeplanen sier følgende om ansvar og roller:

Barnehageeier, som er Nerdrum vel, har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende regler og lovverk. Barnehageeier har dermed det juridiske ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet.

Daglig leder er gitt det daglige ansvaret i barnehagen, pedagogisk, personalmessig og administrativt. Daglig leder skal sørge for at personalet får ta i bruk sin kompetanse. Daglig leder følger opp og leder arbeidet med planlegging, dokumentasjon, vurdering og utvikling av barnehagens innhold og arbeidsmåter, og sørger for at hele personalgruppen involveres.

Pedagogisk leder er gitt ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn.

Pedagogisk leder skal veilede og sørge for at barnehageloven og rammeplanen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen eller innenfor de områdene pedagogen er satt til å lede.

Rammeplanens øvrige kapitler inneholder plikter for barnehagens personale og omfatter alle som jobber i barnehagen. Barnehagelærere er den profesjonen som utdannes spesielt for å kunne ivareta barnehagens oppgaver. Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg, og være tydelige rollemodeller. Vi skal ivareta relasjoner mellom barna i grupper, mellom barn og personalet, mellom personalet og mellom personalet og foresatte.

(Fra Rammeplan kap. 2)

Barnehageansattes samfunnsmandat

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Samfunnsmandatet er byggesteinen til Rammeplan for barnehagen, og det viktigste barnehagene må forholde seg til for å sikre kvalitet i innholdet.

Ansvar for barnehagens drift

Eierstyret er økonomisk ansvarlig for aksjeselskapet og er kontroll organ for barnehagen. Videre fungerer eierstyret som barnehagens øverste organ mellom generalforsamlingene.
Generalforsamlingen er barnehagens øverste myndighet.

Disse sitter i eierstyret barnehageåret 2022-2023:

Leder: Trond Westgaard

Nestleder: Lise Falang Petterson (Nerdrum vel)

Styremedlem: Stine Berg

Ansattrepresentant: Silje H. Svensøy

Vara representant: Ida Pleyrn Sandvik

Sekretær: Marianne Hedenstad (Daglig leder)

Barnehagens organisering

Barna er fordelt på to baser, Liten base for 1-2 åringer og Stor base for 2-6 åringer.

Barnehagen gir kun tilbud om hele plasser.

Inneværende barnehageår vil det være 60 barn i barnehagen, 45 barn på stor base og 15 barn på liten base.

Bemanning

Personalet, som er den viktigste ressursen i barnehagen, er godt kvalifisert. Fra 01.08.2022 har vi 7 utdannede pedagoger. En av pedagogene har Master i spesialpedagogikk. En av pedagogene har spesialpedagogisk utdanning, og starter i år på år to av utdanningen. En pedagog er utdannet barnevernspedagog og barnehagelærer, og starer i år på nasjonal styrerutdanning gjennom utdanningsdirektoratet.

Daglig leder, er også utdannet pedagog, og i tillegg til annen relevant lederutdanning, har hun nasjonal styrerutdanning. Av våre 10 assistenter, er 5 utdannet barne- og ungdomsarbeidere.

Personalet har, i samsvar med «Lov om barnehager» §20 taushetsplikt. De må også iflg. §19 legge fram tilfredsstillende Politi attest.

Personalet går i et vaktssystem, som benevnes: Tidlig vakt, tidlig mellom vakt, mellom vakt, sein mellom vakt og seinvakt. Dette innebærer at det er kun i barnehagens kjernetid fra 9.30- 14.30 at alle ansatte er på jobb samtidig.

Personalet er pålagt møtevirksomhet på kveldstid. Dette må de ta ut som avspasering i arbeidstiden, så langt det lar seg gjøre, i forbindelse med perioder når det er færre barn i barnehagen.

Ved sykefravær, ferieavvikling, avspasering eller kurs, vil personalet bli fordelt på basene slik det er mest hensiktsmessig.

De pedagogiske lederne er pålagt 4 timers planleggingstid i uken.

2.0 Organisasjonsutvikling.

Ledelse – Personalarbeid og kompetanseutvikling – Planlegging – Dokumentasjon og Vurdering -Fokusområde

Nerdrumshagen barnehage er en pedagogisk virksomhet, som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. For å sikre en god barnehage og en god hverdag for barna, er det viktig at barnehagen som organisasjon fungerer godt. Vi ønsker til enhver tid å ha et høyt faglig nivå i personalgruppen. Det er viktig for oss at personalet er samkjørte i den pedagogiske måten vi organiserer barnehagen på, og for å få til dette, er det viktig med faglige møtepunkter for personalet. Vi har en god kombinasjon av møtepunkter gruppevis og hele personalgruppa fordelt på dagtid og kveldstid.

Vi ønsker å vektlegge betydningen av en aktiv faglig utvikling både i hverdagen, men også gjennom kursing. Stabilitet er helt sentralt hos oss både på grunn av barnas tilknytning til voksenpersonene, men også for den faglige utviklingen og retning for barnehagens organisasjon. For å sikre at personale arbeider samlet i forhold til den pedagogiske praksisen, er det viktig med stabilitet i personalet. Dette gjelder alle ansatte, både hos pedagoger og assistenter/fagarbeidere.

Utviklingsarenaer denne 5 årsperioden:

- Veiledning av nyutdannede pedagoger
- Utdanning av fagarbeidere
- «Jeg gleder meg til i morgen» -arbeid for forebygging av mobbing i barnehagen
- Fokus på forebygging av vold og seksuelle overgrep
- ASK -Alternativ supplerende kommunikasjon
- Spesialpedagogisk utdanning av pedagoger

Ledelse

Arbeidet med utviklingen av anerkjennende relasjoner krever en tydelig og romslig ledelse i alle ledd. En ledelse som vet hva den står for og som kan skape en åpen og trygg samarbeidskultur, hvor det er plass til feiltakelser og hvor forskjellighet ønskes velkommen. Vi har en bevissthet om at forskjellighet kan være en ressurs til inspirasjon, forandring, nytenking og utvikling. Alle har betydning for hverandre og er avhengig av hverandre. Som organisasjon har vi derfor ansvar for å legge til rette for å skape de prosesser som understøtter den enkeltes integritet og mulighet for utvikling, forandring og samarbeid. Ledergruppa i Nerdrumshagen barnehage ønsker å prioritere og ta de nødvendige samtaler og diskusjonene. Vi har en tro på at når vi tar vare på prosessen og har fokuset på kvaliteten av kontakten og dialogen mellom oss, blir det mulig å arbeide i dybden med det innholdsmessige, og skape forandring/ending.

Personalarbeid og kompetanseutvikling

Vi ønsker å skape et barnehage tilbud hvor vi ansatte tar ansvar for at de mellommenneskelige relasjonene er preget av en anerkjennende måte å lytte og se på, det vil si et barnehage tilbud hvor grunnsteinen er **anerkjennelse, likeverd og omsorg**. I dette ligger et ønske om å

utvikle og styrke det enkelte menneskets integritet. Det kan kun la seg gjøre for barn, hvis de møter likeverdige voksne. Voksne som er i stand til på en likeverdig og respektfull måte å ta vare på deres egen integritet, være tydelige med egne grenser og uttrykke seg med personlig autoritet og autentisitet, og samtidig kan høre, se og fornemme det enkelte barnet. Jo mer vi tar ansvaret for at våre relasjoner er preget av anerkjennelse, respekt, likeverdighet, medfølelse og personlig nærvær jo bedre har de samme egenskapene for å komme til utfoldelse hos dem vi er sammen med. Når barnet merker at den voksne kjenner seg selv og kan passe på seg selv er det med på å skape tillit hos barnet til at den voksne også kan passe på barnet, selv i vanskelige situasjoner. Barnehagens kvalitet avhenger derfor i stor grad av oss som arbeider i barnehagen. Personalets personlige utrustning; verdigrunnlag, holdninger og kunnskap, er avgjørende for hvilken barndom vi er med på å gi barna. Kvaliteten av arbeidet vårt i barnehagen er derfor ikke knyttet kun til faglighet, men i like høy grad til hver enkelt ansatts personlighet. Og til hvor godt vi kjenner den ansatte som jobber ved siden av oss. Gjennom å ha fokus på relasjonskompetanse, og modellen «24 timers mennesket» (Jan Spurkeland), blir vi kjent med hele mennesket. Vi arbeider etter en pedagogisk praksis som er tett knyttet til personligheten, ved å sette i gang prosesser og faglige diskusjoner, som igjen vil føre til stor grad av refleksjon rundt egen praksis. Til dette bruker vi avtalt kvalitetssikringsverktøy som er listet opp i «Arbeidskartet» vårt.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg, lek og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling, jfr. Barnehageloven §1. Barnehagen ivaretar foresattes rett til medvirkning gjennom samarbeid både på individ nivå og på gruppenivå. Dette i tråd med barnehageloven §1 og 4. Samarbeidet med hjemmet skal alltid ha barnets beste som mål. Samarbeidet skal sikre at foresatte får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av barnehage tilbudet. Både foresatte og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. (Rammeplan 2017, s. 29)

Barnehagen tilbyr følgende arenaer for samarbeid og medvirkning:

- Oppstartsamtale (Ny i barnehagen) - forventningsavklaringer
- Foreldresamtaler
- Foreldremøter
- Muligheter for deltakelse i Samarbeidsutvalget
- Felles temakvelder for foresatte og ansatte
- Foreldre kaffe/foreldrefrokost
- Dugnader
- Foreldreråd (alle foresatte)

Planlegging

Barnehagens planlegging munner ut i Temaplaner, som kommer som et tillegg til virksomhetsplanen. Her vil vi beskrive hvordan vi arbeider i praksis med virksomhetsplanen, hva vi prioriterer i de ulike temaperiodene og hvor fokuset er i periodene. Vi har delt barnehageåret inn i noen korte og noen lange temaperioder. Temaplan blir sendt ut i forkant av hver periode, der vi legger vekt på hva som skal gjennomføres sett opp imot Rammeplan for barnehagen.

Dokumentasjon og vurdering

Den viktigste dokumentasjonen for barnehagens arbeid blir hvert enkelt barns trivsel og utvikling, og stemningen/atmosfæren i barnegruppa. De relasjonelle prosessene vi inngår i sammen med barna og barna seg imellom, er lite målbare og kan bli vanskelig å dokumentere. For at foreldrene skal få et lite innblikk i hva barna opplever i barnehagen, bruker vi «kid plan», som er et digitalt kommunikasjons -og dokumentasjonssystem. Her kan foreldrene se på bilder og lese om ulike aktiviteter og turer barna er med på i barnehagens regi, samt ha oversikt over fridager og sykedager for sitt barn.

Utover den daglige kontakten med foreldre, hvor vi informerer om dagens viktigste begivenheter for deres barn, sender vi, etter at en temaperiode er avsluttet, ut gruppevisse periodebrev, som inneholder vurderinger av måloppnåelse, opplevelser i gruppa, og fokusområder som er viktige for gruppa å jobbe med. Samtidig informerer vi litt om tiden fremover.

Personalet observerer og vurderer fortløpende barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling. Vårt verktøy for å sikre at vi følger opp alle barna på alle områder, er **TRAS**.

TRAS, som er utviklet av blant andre Jørgen Frost og Unni Espenakk, sikrer områdene Språkforståelse, Språklig bevissthet, uttale, ordproduksjon, setningsproduksjon, samspill, kommunikasjon og oppmerksomhet.

TRAS ble utviklet som et resultat av en landsomfattende spørreundersøkelse, som TRAS gruppen gjennomførte i 2000. Det viste seg at det var stor mangel på systematiske tilnæringsmåter når det gjaldt observasjon av barns språk, samtidig som det ble uttrykt et stort behov for et systematisk kartleggingsverktøy.

Brukerundersøkelser

Vi ønsker i tillegg å invitere foreldrene til å være med på å evaluere barnehagens arbeid, for på den måten å bidra til en åpen og bred debatt om barnehagens mål, innhold, oppgaver og kvalitet. For å sikre dette, kjører vi hvert år Utdanningsdirektoratets brukerundersøkelse. Samarbeidsutvalget avgjør, når resultatene foreligger, om vi skal jobbe spesielt med undersøkelsen i foreldregruppa, hvis det foreligger lave resultater på noen områder.

Arbeidskartet vårt

For å forstå sammenhengen i alt vi fokuserer på i barnehagen, har vi laget et Arbeidskart som viser det vi jobber med. Dette kartet er med oss hele tiden. Vi tar det fram for å se hvor vi er, og for å sikre at vi ivaretar alle områdene vi må ha fokus på, for å lage en best mulig hverdag for barna i barnehagen.

3.0 Fokuseringsområder

3.1 Lek med entusiasme

Alle barn trenger et inspirerende lekemiljø der de kan sette i gang, styre og strukturere leken sin selv. Det er personalets ansvar å legge til rette for lek og ha kunnskap om hvordan miljøet påvirker barnas lek. Vi i Nerdrumshagen barnehage har latt oss inspirere av hvordan udefinert lekemateriale beriker og utvikler leken til barna.

Lek – en måte å tenke på

For å forstå hva barna trenger i et godt lekemiljø, kan synet på lek som en form for *mental tilstand*, eller *en måte å tenke på*, inspirere. I vår nordiske, pedagogiske tradisjon er det først og fremst Birgitta Knutsdotter Olofsson som har løftet denne måten å se på lek (Olofsson '93) Når lek betraktes som en måte å tenke på, ser vi at den påvirker måten man møter verden, ser den og tar del i den.

For å gjøre lekens tankegang enda tydeligere kan den settes opp imot en annen måte å tenke på (jf. Guilfords teori om ulike tankestiler – konvergent og divergent tenkning, Haabesland og Vavik '00) Den kan kalles den *formaliserte tankegangen*. Da tolker man verden slik den framstår foran øynene. Klare rammer, kontroll og grenser foretrekkes. Her er man opptatt av at det man driver med skal være fremtidsrettet og nyttig. Man foretrekker fasitsvar for å komme raskt fram til tydelige mål. Med denne tankegangen er man praktisk, styrt av ansvar og plikt. Hvis den hadde hatt en farge, ville det vært *beige* – den fornuftige fargen man ikke kan gjøre store feil med.

Lekende tankegang

I det man kommer inn i et rom med lekende barn møter man en langt mer fargerik tankegang – *den lekende*. «Blir du med ut å fly?» Sammen med barna kan man lette fra bakken og fly! Langt fra den formelle fasiten ser verden helt annerledes ut. Her er alt mulig, ofte fordi det er *på licksom*, men ikke bare: Når man ser barn få tak i materialer uten oppskrift, ser de muligheter ganske snart. «Hva kan jeg bruke denne til?» De er avhengig av materialer å eksperimentere med. Lekens tankegang skiller seg fra den formaliserte fordi man er mer opptatt av å være i prosessen, enn å nå fram til målet. Improvisasjon er mer spennende enn å følge oppskrifter. Her er man motivert av lyst. Sett fra et formalisert ståsted kan leken oppleves upraktisk, møkkete, rotete og kaotisk. Ser man det som foregår i leken med forståelse for dens egenart, ser man at den har sin egen orden og indre regler (Öhman '12).

Rammeplan for barnehagen sier at personalet skal organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek. Ved å supplere med gjenbruksmateriell er målet vårt å kunne gi barna litt «utfordringer» i leken, slik at de får fram sine kreative evner, tenke nytt alene og sammen med andre.

Vi ønsker at lekemiljøene våre skal være inspirerende og utviklende. Barna skal få møte lekemiljøer og lekemateriell som er utfordrende, spennende og udefinerte. Barna må samarbeide med venner og bruke fantasien for å ta i bruk de ulike lekeplassene. Miljøene skal innby til møter mellom små og store

mennesker, men samtidig skal det være rom for å trekke seg tilbake og hvile. Vi voksne må være bevisste på rollen vår i leken. Vi må veksle på å være aktive og tilstedeværende på den ene siden og observerende og undrende på den andre. Vi må ta med barna i planleggingen av lekemiljøene våre. Hva ønsker barna? Hva trenger de i leken?

Barnehagen er enda inne i en tidlig fase med denne type lekemateriell. Vi jobber hele tiden med hvordan vi skal strukturere og organisere lekemateriellet. Dette har stor betydning for om vi inspirerer barna til lek og frister dem til å ta lekemateriellet i bruk. Vi skal sakte, men sikkert øke mengden av denne typen materiell både inne og ute.

Tidligere har vi hatt ryddetid, nå jobber vi mot at vi skal holde orden ved å sortere lekemateriell sammen med barna. Ved å holde orden, og noen ganger endre på plassering og innhold, gjør vi klart til ny lek. Det kan også hende at lekemiljøet barna har laget, kan få stå, slik at leken kan foregå over flere dager.

Fra at barna har måttet tilpasse seg rommene og materialet – er målet vårt framover at vi skal tilpasse rom og materiell etter barnas ønsker og behov.

Gjennom materialene og leken kan barna se og oppleve nye sider av hverandre. Personalet oppdager nye og andre sider ved barna, og kanskje aller viktigst: *barna oppdager nye sider ved seg selv*. På den måten bidrar materialene til danning, til nye relasjoner og nye perspektiver.

Helse -og omsorgsdepartementet (2017) er opptatt av at barn skal vokse opp med helsefremmende lekemiljøer. De har listet opp følgende kriterier for et helsefremmende lekemiljø for barn:

- Alle bør ha tilgang til miljøer med vennskap og sosial støtte, og oppleve positive relasjoner til voksne, jevnaldrende og yngre. Det betyr blant annet at ingen bør utsettes for diskriminering, mobbing eller å bli holdt utenfor fellesskapet av jevnaldrende.
- Alle bør få oppleve mestring. Ingen bør oppleve å tape på alle arenaer og områder i livet. Kravene en utsettes for, bør være rimelige ut fra den enkeltes forutsetninger og muligheter. Å lykkes med noe bidrar til et positivt selvbilde og en positiv identitet.
- Alle bør få muligheter til engasjement og være med på å påvirke sin egen hverdag og sine omgivelser. Dette bidrar til å skape positive holdninger og motvirke passivitet og likegyldighet.

Vårt mål for lek med entusiasme –

«Barna opplever lek med entusiasme hver dag»

3.2 Livsmestring og helse

Hovedfokusert vårt, som vil gjennomsyre alt vi foretar oss i hverdagen, er å ivareta barns helse og sørge for at de er godt rustet til å møte alle utfordringer de vil komme opp i på sin vei gjennom livet.

Rammeplan sier:

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede og mestring, og følelse av egenverd, og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal videre være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av dagen. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. Barnehageloven §22. (Utdrag fra Rammeplan kap.1)

Vårt mål for Livsmestring og helse:

«Barna opplever støttende voksne i medgang og motgang, som videre danner grunnlaget for livsmestring»

Gjennom følgende ivaretar vi Rammeplanens krav innenfor «livsmestring og helse»:

- **«Jeg gleder meg til i morgen»** -Plan for forebygging av mobbing i barnehagen
- Systematisk arbeid med plan for **«Forebygging av vold og seksuelle overgrep»**
- **Fast hvilestund** innarbeidet i barnehagens dagsrytme for de barna som ikke sover
- **Fokus på barnekonvensjonen:**

✓ Art. 3 -Barnets beste

✓ Art.12 -Barns rett til å uttrykke sin mening

✓ Art. 30 -Kulturelle, religiøse og språklige rettigheter

3.3. Språkets magi

Å utvikle språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Gjennom språket lærer vi å forstå oss selv og omgivelsene rundt oss, og det hjelper oss til å reflektere og organisere tankene våre. Språk gir oss identitet, fellesskap med andre mennesker og tilhørighet i det samfunnet vi lever i. En forsinket utvikling vil derfor ikke være bare et språklig problem, men noe som berører hele livssituasjonen for den som rammes. Den kan påvirke barns utvikling sosialt, emosjonelt og intellektuelt, og øke risikoen for senere lese- og skrivevansker, lærevansker og psykososiale vansker. (Bredtvet kompetansesenter)

Tidlig og god språkstimulering er derfor en viktig del av innholdet i Nerdrumshagen barnehage.

Barns begreps- og ordforrådsutvikling henger nøye sammen. Barn tilegner seg ord og begreper gjennom kommunikasjon med andre. Foreldre, barnehage og skole er derfor viktige aktører i denne utviklingen. Ordforrådet eller vokabularet antas å være summen av ordene vi forstår og bruker. Vokabularutvikling i førskolealder står derfor helt sentralt, fordi begreper og ord er vårt viktigste verktøy for å forstå og motta budskap. Et godt utviklet vokabular og god begrepsforståelse er også avgjørende for læring og senere leseutvikling.

Mye forskning er gjort på barns språkutvikling. Det forskere ser, er sammenhengen mellom tidlig språkutvikling og senere lese- og skriveferdigheter (som beskrevet ovenfor). Barn som vokser opp i et stimulerende språkmiljø, hører mange ord og lærer mange ord. Det er vanlig at førskolebarn tilegner seg opptil ni nye ord pr. dag fra de er halvannet – til de er ca. seks år (Bloom 2002). Dette betyr at barn i seksårsalder kan forstå ca. 1500 ord.

Da språkforståelsen vanligvis utvikles forut for talespråket, regner vi med at barnet bruker ca. en fjerdedel av disse ordene aktivt. Det antas likevel å være stor variasjon i barns ordforrådsutvikling allerede i førskolealder (Kristoffersen og Simonsen 2011). Det innebærer at barn kommer til barnehage og skole med svært ulike forutsetninger og ferdigheter i kommunikasjon og språktilegnelse. Ordforrådet i førskolealder synes å ha stor betydning for senere leseferdigheter. (Unni Espenakk, Ernst Ottem og Merethe Mørk).

I vår barnehage har vi hele tiden et høyt fokus på barns språk.

Vi vet at barn omgis av et rikt språkmiljø hjemme og i barnehagen, men vi ser av forskning og erfaring at det ikke er nok. Vi må også berike alle voksnes kunnskap om viktigheten av ord- og begrepslæring, samt kunnskap om hvordan vi kan arbeide mer bevisst for å stimulere barns språk. Her er vi opptatt av at barn skal få direkte opplevelser med ord og begreper, samt det å lære med alle sanser. Barna får tid til undring og refleksjon rundt temaer de er opptatte av, felles opplevelser og nye oppdagelser. Det er viktig å stille åpne spørsmål, slik at barna får bruke ordforrådet sitt godt, og videreutvikle det.

Vårt mål for språkets magi:

«Barna får direkte opplevelser med ord og begreper- og de møter hverdagen med alle sanser»

3.4 ASK -alternativ -supplerende kommunikasjon

Barn som vokser opp i et stimulerende språkmiljø, hører mange ord og lærer mange ord.

Det er vanlig at førskolebarn tilegner seg opptil ni nye ord pr. dag fra de er halvannet – til de er ca. seks år (Bloom 2002). Dette betyr at barn i seksårsalder kan forstå ca. 1500 ord.

Da språkforståelsen vanligvis utvikles forut for talespråket, regner vi med at barnet bruker ca. en fjerdedel av disse ordene aktivt. Det antas likevel å være stor variasjon i barns ordforrådsutvikling allerede i førskolealder (Kristoffersen og Simonsen 2011). Det innebærer at barn kommer til barnehage og skole med svært ulike forutsetninger og ferdigheter i kommunikasjon og språktilegnelse. Ordforrådet i førskolealder synes å ha stor betydning for senere leseferdigheter. (Unni Espenakk, Ernst Ottem og Merethe Mørk).

Mange barnehagebarn vokser opp med andre språk i hjemmet enn norsk. Andelen minoritetsspråklige barn som går i barnehage, har økt betydelig siden 2005.

Deltakelse i barnehagetilbud av god kvalitet er viktig for at minoritetsspråklige barn skal ha de samme forutsetningene for læring som øvrige elever når de begynner på skolen.

Vi vet at barn omgis av et rikt språkmiljø hjemme og i barnehagen, men vi ser av forskning og erfaring at det ikke er nok. Vi må også berike alle voksnes kunnskap om viktigheten av ord og begrepslæring, samt kunnskap om hvordan vi kan arbeide mer bevisst for å stimulere barns språk.

I vår barnehage er vi opptatte av at barn skal få direkte opplevelser med ord og begreper, samt det å lære med alle sanser.

Det er viktig for vår barnehage at de voksne har fokus på å møte barn på deres nivå og på den arenaen barnet føler seg trygg.

ASK står for alternativ og supplerende kommunikasjon. Barn, unge og voksne som helt eller delvis mangler tale, eller minoritetsspråklige som kommer til barnehagen uten norskspråklig forståelse, vil ha behov for alternative kommunikasjonsformer for å gjøre seg forstått, og for å forstå andre.

ASK er alt som hjelper en person til å kommunisere effektivt når tradisjonelle måter å kommunisere på ikke er tilstrekkelig. Dette kan være i form av håndtegn, fotografi, rolletalk designer print - grafiske symboler (kommunikasjonskort) eller fysiske gjenstander.

Noen vil ha behov for kommunikasjonsformer som erstatter talen fullstendig, dette kalles alternativ kommunikasjon. Andre trenger kommunikasjonsformer som støtter utydelig, forsinket eller svak tale, dette kalles supplerende kommunikasjon. I Lov om barnehager ble behovet for ASK nedfelt under kapittel 5; Spesialpedagogisk hjelp, tegnspråkopplæring m.m

Barn som helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon, skal få bruke egnende kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i barnehagen. (Lov om barnehager, 2005, §19i).

Hvordan vi jobber vi med ASK i Nerdrumshagen barnehage.

I vår barnehage har vi siden oppstart 2008 hatt visuell dagtavle for alle barn som en del av vårt allmennpedagogiske opplegg. I 2017 startet vi med kommunikasjons kort som alle ansatte bærer med seg i hverdagen, som støtte til det verbale språket for alle barn. Tegn til tale hadde vi allerede i perioder brukt, mens fra 2017 er dette satt i system. Nå skal alle barn og voksne lære tegn til tale. Vi benytter Tegnkalenderen på alle gruppene, med ett nytt tegn hver dag. "Dagens tegn" henges opp til dere foresatte på døren inn til fingarderoben. Slik kan dere være med å lære "tegn til tale", og forstå hvis barna deres kommer hjem og viser dere et tegn. Tegnkalenderen finner dere på Facebook og Instagram.

Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. (Rammeplanen for barnehagen, 2017, s.12).

Det å ha et fokus på ASK for ALLE barn er også et viktig ledd i inkluderingstanken, forebyggende mot mobbing og utestenging. Vi ønsker at det å kommunisere med tegn til tale, kommunikasjons kort, verbalt språk om det så er norsk, fransk urdu eller annet morsmål, så er det en del av barnehagens mangfold. Slik arbeider vi i tråd med Rammeplanen for barnehagen hvor forebygging mot krenkelser og mobbing er et viktig fokus (Rammeplan for barnehagen, 2017).

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til å synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer. (Rammeplanen for barnehagen, 2017)

Vårt mål for ASK :

«Alle barn opplever varierte muligheter for å kunne uttrykke seg og bli forstått

3.5 Vennskap og inkludering

Alle barn skal oppleve tilhørighet og å være inkludert i fellesskapet i barnehagen. Det å høre til er et grunnleggende behov for trivsel og psykisk helse. Imidlertid er det noen barn som faller utenfor fellesskapet. Undersøkelser viser at 10-12 prosent av barna i barnehagen ikke trives og blir plaget daglig eller flere ganger i uken. Alle barn har rett til å trives i barnehagen, og de som strever med å komme inn i leken og fellesskapet må få hjelp og støtte fra barnehagens ansatte med å bli inkludert. Rammeplan for barnehagen sier at hvis et barn opplever krenkelser og mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet i barnehagen har en avgjørende rolle for at barna skal oppleve glede, trivsel og tilhørighet. For små barn kan det være komplisert å ta initiativ til lek, få være med i lek, få venner og å beholde venner. Hvordan personalet legger til rette, veileder og støtter gir barnet opplevelsen av å høre til, eller ikke å høre til. I henhold til rammeplanen er en av barnehagens oppgaver å fremme sosial kompetanse, vennskap og fellesskap ved å støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner. Dette arbeidet må skje i tett dialog med barnets hjem. Ved at foreldrene og personalet i barnehagen samarbeider, kan alle barn oppleve å være en del av fellesskapet. Foreldrene kan trekkes inn i arbeidet og ha en viktig rolle i barnehagemiljøet. Ved at foreldrene hilser på, og snakker med andre barn og foreldre er man med å bidra til å skape et godt miljø. Aktiviteter og møteplasser der barn og foreldre deltar i sammen, er også viktig for å skape et godt fellesskap.

Å være betydningsfull deltager i fellesskapet handler om å bli sett og hørt. Det handler om å få lov til å delta på egne premisser. Det handler om å få være med og påvirke. Det handler om å få lov til å vise motstand, og å bli anerkjent for den man er. Det er viktig at vi stiller oss spørsmålet med jevne mellomrom: «Får alle barn i vår barnehage mulighet til dette?»

Vårt mål for Vennskap og inkludering:

«Barna opplever å være betydningsfulle deltakere i barnehagens fellesskap»

I vår barnehage ønsker vi følgende:

- Foreldrene hilser på andre barn og foreldre
- Foreldre fremsnakker andre barn og barnehagen
- Foreldrene sørger for at barna kan be hverandre med hjem -viktig å inkludere alle
- Foreldrene følger opp barnehagens anbefalinger innenfor bursdagsfeiringer
- Personalet sørger for at barn kan ha møtepunkter på tvers av de faste gruppene
- Det er alltid den voksne som har ansvaret for at relasjonen til barnet er god
- Personalet og foreldrene reflekterer over sine holdninger til andre
- Personalet og foreldrene er kjent med vårt program for å forebygge mobbing i barnehagen: «Jeg gleder meg til i morgen» (Ligger ute på barnehagens hjemmeside)

4.0 Visjon og grunnleggende verdier

Vår visjon

Barnehagens grunnleggende verdier er utgangspunkt for all virksomhet i barnehagen. Med utgangspunkt i disse, og i Rammeplan for barnehager, er barnehagens hovedmål og mål for de ulike deler av dagen utarbeidet.

Nerdrumshagen barnehages visjon er:

«Det er stort å være liten i barnehagen vår»

Våre grunnleggende verdier

I vår barnehage legger vi stor vekt på et sunt og godt kosthold. Vi feirer bursdager uten fokus på kake eller annen mat. Fokuset er bare på barnet.

Vi skaper gode relasjoner og magiske øyeblikk mellom barn og mellom voksne og barn, gjennom aktiv bruk av temarom, utemiljø og nærmiljø.

Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal vi som barnehage skape felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Personalet skal være gode rollemodeller for barna når det gjelder å lære av hverandre. Vi skal fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller.

På bakgrunn av dette har vi kommet fram til våre grunnleggende verdier, som vi, gjennom godt planlagt pedagogisk arbeid, har som mål å overføre til barna i barnehagen.

Nerdrumshagen barnehage skal være et godt sted å være for barn, foreldre og ansatte.

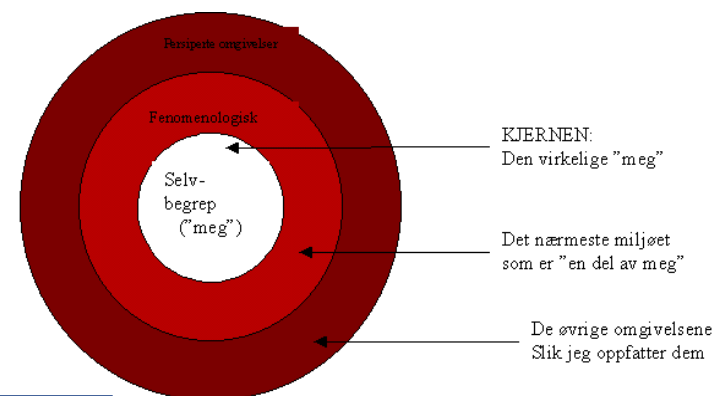
I det legger vi at:

- Alle blir møtt med åpenhet, varme og omsorg.
- Alle blir sett, og møtt med anerkjennelse og respekt for den de er.
- Alle opplever gode relasjoner mellom voksne og barn.
- Alle opplever et miljø preget av humor og glede
- Alle barn får medvirke i sin hverdag i barnehagen.
- Alle barn får oppleve at barnehagen fremmer respekt for menneskeverdet
- Alle barn får erfare viktigheten av å ha gjensidig respekt for hverandre

Pedagogisk grunnsyn

Bakgrunnen for vårt pedagogiske grunnsyn sees i lys av våre grunnleggende verdier, barns rett til medvirkning, (Rammeplan for barnehagen) vårt fokus på relasjons kompetanse (Jan Spurkeland) og i **Georg Herbert Mead's speilingsteori**.

«Vi observerer ikke oss selv direkte. Det er andres reaksjoner på oss selv vi observerer. Vi har en evne til å sette oss inn i den andres sted, og ser oss selv fra den andres synsvinkel. På grunnlag av andres reaksjon på oss selv «lever vi oss inn i» hvordan andre vurderer oss. Det er dette som danner basis for vår «objektive» selvoppfatning.»

«Vi speiler oss i andres reaksjon på oss selv» (Mead)

Vårt syn på barn preges av våre iboende verdier. Barnehagens grunnsyn er utarbeidet etter de verdier vi sammen som personale mener er verdifulle for barna i vår barnehage.

I Nerdrumshagen barnehage ser vi:

Barn som:

- Medvirker i hverdagen sin
- Opplever gode relasjoner mellom voksne og barn
- Opplever anerkjennelse og trygghet
- Har gjensidig respekt for hverandre

Voksne som:

- Er omsorgsfulle
- Er anerkjennende
- Er reflekterte
- Har relasjonelt mot
- Har gjensidig respekt for hverandre og barna

5.0. Barnehagens formål og innhold

I barnehagen skal alle barn få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng -og samlet bidra til barns utvikling. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. (Rammeplan 2017)

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. Personalet i barnehagen er ansvarlig for at barnet blir sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplan 2017)

Vårt mål for omsorg:

Det pedagogiske arbeidet i barnehagen tilrettelegges slik at barna har mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre, og det legges aktivt til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og barna imellom.

Det er utarbeidet en egen progresjonsplan for arbeidet med omsorg i barnehagen. (Se punkt 9.0 -Progresjon)

Danning

Barnehagen skal legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Dette skal gjøres ved at personalet støtter barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen. Barnehagen skal videre fremme samhold og solidaritet, samtidig som barnas individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Barnehagen skal bidra til at barna skal forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet -og bidra til at barna føler en tilhørighet til samfunnet vårt. Barna skal få medvirke til å forme hverdagen sin i barnehagen. De skal få uttrykke synspunkter og meninger.

Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

(Rammeplan 2017)

Vårt mål for å ivareta barnas utvikling av dannings:

Barnehagen har en kultur der barna oppmuntres til å stå for egne meninger og væremåter, samtidig som de lærer seg å respektere andres.

Det er utarbeidet en egen progresjonsplan for arbeidet med dannings i barnehagen. (Se punkt 9.0 -Progresjon)

Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek – leken skal ha en sentral plass, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være arena for barnas utvikling, læring og sosial -og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til -og gi rom for ulike typer lek både inne og ute. Barna skal oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek -alene og sammen med andre.

(Rammeplan 2017)

Vårt mål for å kunne utvikle barns lekekompetanse i barnehagen:

Det pedagogiske arbeidet i barnehagen skal tilrettelegges slik at barna opplever mestring og utfordringer i leken - i takt med alder og modenhet

Det er utarbeidet en egen progresjonsplan for arbeidet med lek i barnehagen. (Se punkt 9.0 -Progresjon)

6.0 Overganger

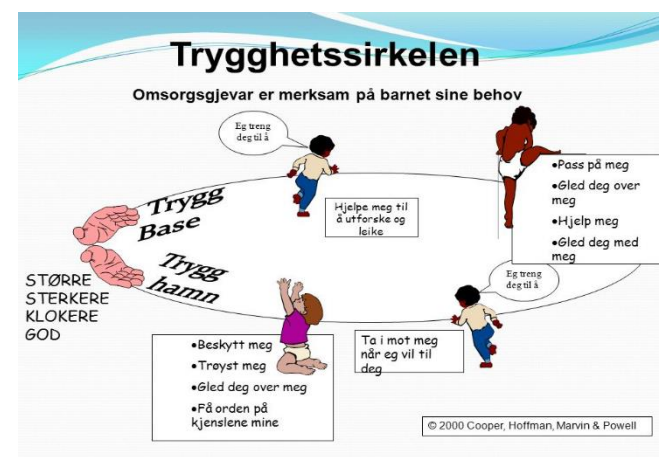
Barn opplever mange overganger i livet sitt, og for mange er det en stor omveltning. Overganger kan være spennende, men selv om det kanskje er noe barnet ønsker og gleder seg til er det også anstrengende og belastende. Vi ønsker å ha gode rutiner for overganger i barnehagen for å sikre at alle barna blir i varetatt på best mulig måte, ved å gi dem tid til å reagere, bearbeide og til å orientere seg på nytt.

Alle overganger innebærer at barnet skal ta avskjed med det gamle og hilse på det nye. For oss er det viktig at nye barn blir møtt og tatt godt imot når de kommer til Nerdrumshagen barnehage. Like viktig og betydningsfullt for oss er det å ta ordentlig avskjed med de som slutter. For å kunne si helhjertet god dag til noe nytt er man nødt til å ha sagt ordentlig farvel til det gamle.

Trygghet og tilknytning

Trygghetssirkelen er et verktøy vi kan bruke for å forstå og møte barnas behov. Trygghetssirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015).

Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For at de voksne i barnehagen skal kunne etablere trygg tilknytning til barna, er de avhengig av å kunne forstå barnet innenfra (Brantzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015).

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen legger vekt på at barnehagen i samarbeid med foresatte skal legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. (Utdrag fra kap. 6, Rammeplan 2017)

For at barn skal kunne utvikle seg, er trygghet viktig. Derfor er det viktig at den første perioden i barnehagen blir satt av til å gi barn tid til å bli kjent, danne nye vennskap og utvikle gamle vennskap. Vi er spesielt opptatte av relasjonsbygging, da gode relasjoner er grunnlaget for et godt samarbeid på alle plan.

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskap, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær.

For at vi skal kunne gjennomføre dette må barna få tid til å finne sin plass i gruppen, finne trygghet og knytte seg til enkelte voksne. Dette fører til nye relasjoner og nytt felleskap. Nye barn blir kjent på basen og i barnehagen – inne og ute, samt at barna får nye rutiner å forholde seg til.

Det er viktig at foresatte som har nye barn i barnehagen tar seg god tid under tilvenningen. Der er ingen grense for hvor lang tid tilvenningen tar. Dette er veldig individuelt.

På liten base lar vi oss inspirere av «*Jåttåmodellen – foreldreaktiv tilvenning*», det betyr at foresatte blir i barnehagen slik at barnet skal føle seg trygg nok til å utforske de nye omgivelsene sine. Foresatte stiller barnet sitt selv, skifter bleier og legger det, frem til det er greit for barnet at tilknytningskontakten tar over.

Det er viktig for oss at barnet er komfortabelt i barnehagen, og at den tiden de foresatte er her, føles positiv og nyttig.

Vi skal samarbeide med foresatte om å se an dette, slik at dagene til barnet ikke blir for lange i starten og at barnet får øve deg på å være i barnehagen uten sine foresatte, når det er klar for det.

Vi ønsker videre at foresatte skal være med på å bidra til å bygge gode relasjoner mellom barnehage og hjem, og mellom barnet og de ansatte i barnehagen. I løpet av de første dagene i barnehagen, vil alle nye få en oppstarts samtale, for å bli bedre kjent med både foresatte og barn. Det er pedagogisk leder for barnets gruppe som gjennomfører denne samtalen.

Fra liten base til stor base

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foresatte får tid og rom til å bli kjent med barn og personalet når de bytter barnegruppe. (Utdrag fra Rammeplan kap. 6, 2017)

I vår barnehage bruker Meis barna store deler av våren til å bli kjent på stor base. De spiser sammen med de gruppene de skal tilhøre fra høsten av, de går på turer sammen, og de leker sammen inne på stor base. De ansatte på stor base jobber aktivt for å skape gode relasjoner til Meis barna.

Når nytt barnehageår starter, begynner barna på stor base etter hvert som de kommer fra ferie.

Hvis barnet har behov for å ha en foresatt med seg de første dagene, er det viktig at de foresatte prioriterer dette.

Fra barnehagen til skolen

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang til skole, og eventuell fritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til – og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foresatte for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen. (Rammeplan 2017)

I vår barnehage har vi følgende mål for siste året i barnehagen:

Hovedmål:

Alle barn i Nerdrumshagen barnehage lærer, gjennom året som førskolebarn, å kjenne skolen, og vet hva som venter dem der.

Delmål:

- Barnehagens hovedfokus er språkutvikling og språkforståelse hos førskolebarna
- Barnehagen tar førskolebarnas forventinger til skolen på alvor
- Barnehagen skal være aktive i forhold til at barna får besøke skolen og SFO
- Barna får hilse på lærerne i 1. Klasse
- Barnehagen skal overføre opplysninger om hvert enkelt barns behov til skolen, etter fullmakt fra foresatte

- Gjennom planlagte opplegg møter barnehagen hvert enkelt førskolebarn på deres språklige nivå
- Gjennom historier som barna kjenner seg igjen i, fanger personalet opp deres forventinger til skole/SFO, og bearbeider disse.

- Hvert barn besøker skolen sin og SFO minimum 2 ganger i løpet av året som førskolebarn
- Hvert vår har personalet samtale med barnet og foresatte hvor de i samarbeid fyller ut skjemaet: «God skolestart i Lillestrøm kommune»
- Personalet utfører overgangssamtaler med skolen
- Personalet bruker følgende litteratur som hjelpemiddel:
 - Trampoline -for 5-åringene, som legger vekt på lek og læring, undring og refleksjon, språkstimulering og begrepsforståelse
 - Rammeplan for barnehagen (2017)
 - Nerdrumshagen barnehages satsingsområder for overgang barnehage- skole.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og /eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. (utdrag fra Rammeplan kap.7, 2017)

For å ivareta denne forskriften i Rammeplan har barnehagen en egen spesialpedagog som arbeider for å ivareta gode systemer rundt barna som har ekstra behov. (Har svangerskapspermisjon barnehageåret 2021-2022)

Vi har også en pedagogisk leder som er underutdanning i spesialpedagogikk.

7.0 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får variert lek -, aktivitets – og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. (Rammeplan 2017)

Progresjon er variasjon, sier st. meld 19 (Tid for lek og læring) Nye kunnskaper og erfaringer må bygge på barnas tidligere kunnskaper og erfaringer. Det er personalets kunnskap, observasjon og tilretteleggingskunnskap for utvidelse av barns erfaringer, som er vilkåret for å sikre progresjon.

I barnehagen skal barna utvikle seg, lære nye ting, oppleve mestring og fremgang. Alle barn er unike med sin personlighet og med sine egne erfaringer, det er vårt utgangspunkt for arbeidet med det enkelte barns utvikling. Personalet skal legge til rette for at alle barna opplever progresjon i det pedagogiske innholdet gjennom varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter - ut fra sitt ståsted.

Barnas utvikling, lek og læring henger sammen med god stimulering fra personalet og barnets iboende kraft til å søke mening i tilværelsen. Opplevelsen av mestring er nært knyttet til utviklingen av et godt selvbylde. For personalet innebærer dette at vi er tilstedeværende og tydelige voksne som ser, utfordrer, passer på og setter grenser for barna med godhet. Barna skal gis mulighet til å medvirke og dermed forme egen barnehagehverdag. Barna skal ha en stemme inn i barnehagefellesskapet som skal møtes med respekt og som vektlegges i arbeidet. Dette innebærer at personalet må ha god kjennskap til enkelt barnet slik at vi evner å fange og tolke alle barns interesser og uttrykk. Gjennom å lytte og observere hva barna er opptatt av, legger vi til rette for barns medvirkning. Personalet må være tilstedeværende og sensitive voksne som evner å lese barnets behov

I vår barnehage er trygg tilknytning et viktig fokus. Vi jobber hver dag for at alle barn skal oppleve trygge relasjoner til de voksne. Det er de voksnes ansvar å lese barnet slik at de møtes på de behovene de har, men også gis utfordringer ut fra barnets modning og utvikling. For å bidra til progresjon er det å utvide tema og tilføre nye perspektiver til det barnet er opptatt av en viktig oppgave for personalet.

Gjennom de syv fagområdene i Rammeplanen, som gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, har vår barnehage utarbeidet en progresjonsplan for alle aldersgruppene i barnehagen. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Klikk på linken under, så kommer du til vår hjemmeside, der progresjonsplanen for fagområdene ligger, under «Planer»:

<http://nerdrumshagen.barnehage.no/Innhold/Side/91320>

Rammeplanen presiserer at barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet, og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling Videre sier Rammeplanen at arbeidet med omsorg, lek, dannelse, læring, sosial

kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng, og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Det er viktig at utviklingen ses i lys av alder og modenhet. På bakgrunn av dette, har vi også laget progresjonsplaner for følgende:

- Lek
- Læring
- Danning
- Omsorg

Klikk på linken under, så kommer du til vår hjemmeside, der progresjonsplanen for omsorg, læring, lek og danning ligger, under «Planer»

<http://nerdrumshagen.barnehage.no/Innhold/Side/124250>

For å sikre progresjon hos alle barn skal personalet:

- Oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatte av
- Legge til rette for progresjon i det fysiske miljøet rund barnet
- Bidra til mestringsopplevelser
- Legge til rette for fordypning og introdusere nye perspektiver
- Sørge for progresjon gjennom bevisst valg av materialer, bøker og leker som er tilgjengelig for barna

8.0 Tidlig innsats og Tverrfaglig samarbeid

«Tidlig innsats» som begrep betyr at barnet får hjelp med utfordringer så tidlig som mulig i livet. Dette betyr at det settes store krav til personale som er kompetente til å se når et barn trenger ekstra hjelp og støtte.

Lillestrøm kommune er omforent om en modell som kalles «Bedre tverrfaglig innsats» (BTI). Dette er en modell som hjelper oss i arbeidet med å sette i gang hjelp så tidlig som mulig for de barna som trenger det.

Bedre tverrfaglig Innsats (BTI) skal bidra til gode oppvekstsvilkår for barn og unge, og sikre godt samarbeid med deres foresatte ved at tjenestene samhandler godt på alle nivå. Dette arbeidet deles i kommunens tverrfaglige samarbeidssystem (en møtestruktur) og en samhandlingsmodell rundt barn, unge og familier. Arbeidet med å utvikle og implementere modellen, og handlingsveilederen er prosjektorganisert, med en styringsgruppe og en prosjektgruppe. Prosjektet er forankret hos direktørene i alle de tre tjenesteområdene.

Barnets perspektiv

Medvirkning står sentralt i BTI-arbeidet. Dette betyr at barn og unge blir hørt og får medvirke i takt med økende alder og modenhet. Undring og observasjon er en viktig del av arbeidet for å få frem barnets perspektiv. I dette bruker vi verktøy som barnesamtaler og ulike observasjonsskjemaer.

Foreldremedvirkning

Foresatte skal involveres så tidlig som mulig. Forebyggende arbeid skal skje i nært samarbeid med hjemmet, så sant det ikke dreier seg om omsorgssvikt. Foresatte kjenner barnet best og foresattes kunnskap om sitt eget barn har avgjørende betydning for å sikre tidlig innsats.

Tverrfaglig samarbeid

Som offentlig instans har barnehagen mange samarbeidspartnere:

- PPT – Pedagogisk psykologisk tjeneste
- Barnevern
- Helsetjenesten
- Psykisk helse og familiestøtte

Disse instansene er samlet i et Tverrfaglig team. I tillegg sitter ansatte i barnehagen også i dette teamet. Foresatte er hjertelig velkommen til å delta på disse møtene. Det er ønskelig fra barnehagens side at foresatte deltar på møtet.

Vi drøfter ulike utfordringer foresatte eller personalet i barnehagen melder fra om.

Målet vårt med Tverrfaglig team er å sikre tidlig, koordinert og helhetlig innsats for barn og unge i Lillestrøm kommune.

Barnehage eller foresatte melder behov til Koordinator for Tverrfaglige møter i Lillestrøm kommune. For tiden er dette Torunn Raths. Koordinator tar deretter kontakt med barnehagen for å få utfyllende informasjon om saken, og avtale møtetidspunkt. Møtene avholdes torsdager i partallsuker.

Virksomhetsplan 2020-2025

Redigert juni 2022

Virksomhetsplanen er godkjent av samarbeidsutvalget i Nerdrumshagen barnehage

Fetsund / 2022

.....

Leder SU